

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

N:o 6 & 7.

TH. M. FRIES.

1867.

INNEHÅLL: A. v. Goës, Vegetationen på S:t Barthelemy. — TH. M. FRIES, Nya Skandinaviska Laf-arter. — N. J. ANDERSSON, Om släktet *Salix*, isynnerhet dess nordiska former. — Liter.-Öfvers.: Svensk och Norsk botanisk literatur 1866. — Strödda Underr.: E. V. EKSTRAND, Slutord i *Rumex*-frågan. — Diverse.

1. Vegetationen på S:t Barthelemy, skildrad i ett bref*) från A. v. Goës.

— — Det behöfver ej nämnas, att den skörd af växtformer, jag här kan insamla, är högst obetydlig, ty vår ö är fattig och skall så bli — en mager förgård till den tropiska florans herrliga rikedom — så länge våra berg ej äro nog höga och skogbevuxna för att skaffa vatten åt sluttningar och lågland, och så länge människornas hand gör allt för att genom odling och trädfällning utrota, hvad af inhemska plantor vi ega. Nu jagar den vattenrika passaden öfver vår ö och ger oss endast tillfälliga regnskurar, men inga rännilar eller bäckar gifva marken en stadig fuktighet, under det att vår granne S. Christopher med sina 3000 fot höga berg yfves öfver en rik och herrlig växtlighet, ty från dess nästan beständigt molnhöljda toppar nedsipprar vatten och genomdränker sluttningar och dalar, och de större öarne ss. Martinique och Guadeloupe

*) Ehuru detta bref ej varit ämnadt att offentliggöras, och man till följe deraf ej i detsamma kan vänta en fullständig beskrifning på vegetationen på denna ö, har Red. dock trott, att några underrättelser om Sveriges enda transatlantiska besittning ej skulle vara utan intresse för denna tidskrifts läsare.

m. fl., der bergen nå 4000 till 6000 fot, äro ytterst vattenrika (75 bäckar vattna Martinique) och vegetationen luxuriös. På vår ö deremot blir växtligheten enformig och får ett utseende af en liten hop fragmenter, här och der utbrutna ur de större öarnes växtrader, och af dem har Barthelemy, liksom några andra af de små och lägre Antillerna, just fått en styfbroderlig part, der man finner högst få ursprungliga och utmärktare praktformer, ty de få sådane vi hafva äro till större delen införde, somliga från Spanska Amerika, somliga från andra öar, några torde ej alls vara från vestindiskt fosterland.

Till införda mer eller mindre förvildade plantor, hvilka äro af utmärktare slag kunna vi räkna *Bromelia Pinguin*, som näst *Agave* är den rikblomigaste ört, jag sett, och som ger de bästa lefvande häckar i verlden; så hafva vi en art *Cereus* med nära fotslånga, hvita blommor, *Passiflora* två slag, den ena med 5—6 tums blomster. *Plumeria rubra*, *Cassia fistula*, en rikblommig *Cordia*, jemte en *Hibiscus* med bomullsbuskens stora blommor och lindens blad, äro rätt prydliga träd. Till främlingar får man äfven föra det stora mandelträdet (*Terminalia*), de sura vestindiska plommonen (*Spondias*), egendomliga, emedan de blomma och bära sina gemena frukter på bar qvist, likaså Locust (*Hymenæa*) och Logwood (*Hæmatoxylon*), hvilka alla äro sparsamt planterade, — för att ej nämna Cocospalmen, hvilken odlas jemförelsevis i myckenhet och ger landet en viss intressant, tropisk prägel. Stråpalmen (*Thrinax?*), som begagnas för hattflätning, odlas äfven men sparsamt, och en slags Daddelpalm är på ett par ställen planterad.

Inhemska träd, som förtjena någon uppmärksamhet i följd af den skugga, de kunna ge, om man företog sig att vårda dem bättre, äro: *Hura crepitans*, som blir temligen stort, men är numera rart; *Melicocca bijuga*. vårdas bättre, ty det ger Creolerne en älsklingsfrukt i dess plommonstora gröna och sura putamina, som liksom alla här växande stenfrukter har ett ytterst tunnt ätbart köttlager, emedan större

parten upptages af kärnan. Af den präktiga *Eriodendron anfractuosum*, som sannolikt fordom prydde våra slätter och och lägre sluttningar, finnes här endast ett enda exemplar, hvilket rakt och styft höjer sig med en kantig stam, lik en jätte bland de andra träden, tills en vacker dag det faller, äfven det, för sina fiender, yxan eller orkanen. Dernäst kommer *Pisonia*, som liknar ett tjockt päronträd. Dess temligen vedrika stam och hastiga växt gör henne eftersatt af den bränslebehöfvande och kolande allmänheten; hon intager helst höjderna af bergen och torde fordom hafva bildat stommen af "skogen", ett begrepp numera knappast känt mera än till namnet. — *Bursera gummifera* trifves här och der på de lägre sluttningarne; hon förtjenar föga det namn hon fått, ty hennes afsöndring af gummi är ingalunda rikhaltig. Det är artigt att se, huru qvickt en bar pinne af detta träd slår rötter och växer, då man sticker ned den i den torra jorden. — *Anacardium occidentale* är ett vackert inhemskt träd, som trifves temligen allmänt; dess underliga frukt begagnas mycket, men den syrliga, något adstringerande saften torde smaka få af mina landsmän, som äro vanda vid våra herrliga äpplen.

Följande fem träd förhålla sig såsom inhemska, d. v. s. de växa nästan vilda temligen ymnigt. *Anona squamosa* och *muricata* ätas, åtminstone den förra, mycket begärligt af creoler, ehuru de synes mig mera passande för foglar än för menniskor, ty de många och stora fröen göra dem besvärliga att äta. *Mangifera* bär en något bättre frukt, som smakar likt morötter. Den är god nog, men dess lummiga skuggiga krona är mera värd än frukten, hvilket äfven gäller om *Persea gratissima*, hvilkens frukt med rätta af engelska kreolen föres till "vegetables" eller grönsaker, och dess namn torde mera hafva afseende på trädets vackra utseende och den behagliga svalka, det ger, än på fruktens smak — så framt ej botanisten med *gratissima* menat, att trädet är tacksamt att plantera, ty det gifver riklig frukt, som torde vara ganska närande för dem, som tycka om grönsaker. *Tamarinden* frodas bäst af alla träd och man förföljer det ej så mycket, som andra

träd; det har äfven en stor förmåga, att stå emot orkaner. Hvar dessa fem träd hafva sitt rätta fädernesland, är jag ej i stånd att afgöra; de gifva ett intressant ämne för den geographiske och historiske växtforskaren. Men jag hade sånär glömt *Mancinellen*, ett äkta öträd, som i ymnighet bekransar många af våra saliner samt en och annan hafsvik, och gifver dem ett friskt, grönskande utseende; det har att tacka sin giftighet för, att man ej så gerna angriper det med yxan, så att det här och der t. o. m. bildar små lundar — en rar företeelse här — i hvilka likväl ej andra varelser än en sort stora landkrabbor, hvilka äta dess frukt och bo under dess rötter, våga promenera. Ett par andra träd, som gifva landet en viss prydlighet och nätthet, äro *Coccoloba uvifera* och *Conocarpus erecta*. Den förra kläder i breda band våra sandiga vackra hafsvikar, förnämligast S. John, L'orient och Grandfond samt gifva dem ett utseende af friska, skuggiga insjöstränder, der man i soluppgången njuter af det sakta vågsvallet, som man låter spola öfver och förfriska sin efter svalka trängtande lekamen. De flesta af våra laguner eller "ponds" hafva *Conocarpus* att tacka för sitt täcka utseende; denna buske frodas likt vår al i och omkring dessa små insjöar med salt eller bräckt vatten, allt eftersom regnet eller torkan har öfverhand, och då slätter och höjder någon gång nästan hvarje år ligga brunstekta af torka, stå likväl dessa fläckar liksom oaser, grönskande af frisk *Conocarpus*, och man prisar då dess simpla skönhet mera än någonsin. Cocospalmen, ett verkligt strand- och sand-träd, bildar här och hvar små lundar, på hvilka ögat gerna hvilar, der de likt raka soldater i rader presentera sig i bakgrunden af ett slättland eller vid stranden af en lagun. De unga träden, som bestå af bara rot och krona, äro vackrast; med sina stora, regelbundna och smakfullt böjda blad likna de på långt håll stora ormbunkar och när man, obekant med palmernas sätt att växa, första gången ser denna samling af blad, fullkomligt lika stora som dem, det 30—50 fot höga trädet bär, tror man hafva framför sig en egendomlig skapelse, hvilken man ej rätt väl vill

hänföra till någon af de bekanta naturliga växtfamiljerna. Trädet bär ymnig frukt, och man kan lätt föreställa sig, huru ett land utan minsta tillgång på dryckesvatten (såsom många af Söderhafvets öar) kan hysa många människor, om hvarje hushåll eger 20—30 kokospalmer, ty den omogna nötens vatten är ymnigt och herrligt.

Då vi nu äro inne på odlade växter, torde det vara skäl att nämna något om dem, vi hafva här. Det är, utom de meteorologiska förhållandena, odlingarne och skogsförstörelsen, som göra vår koloni så fattig på landtliga naturalster. Den myckna befolkningen och den ringa ytan af land, tvinga till odlingarnes utsträckning äfven till de oländigaste bergstoppar, och de fula nakna Batates- och bomullsåkrarne intaga skogens rum, och i stället att kläda de fruktbara sluttningarne gröna, gifva dem utseende af våra halfarbetade trädesåkrar d. v. s. grågröna och torra. — Det är egendomligt — för den, som endast är van att se, med huru stor svårighet jorden hemma i Sverige tvingas att gifva skörd en gång om året, huru mycket humus hon fordrar etc. — att här se det grus, hvilket kommer från den fältspatsrika trachyten, som bildar hufvudmassan af bergen, gifva oupphörliga skördar år från år, utan humustillförsel och knappt utan att brukas — det värsta arbetet är att hålla jorden fri från ogräs. Vill man nu, för att undersöka närmare dessa odlingar, bestiga en af dessa höjder, hvaraf öns hufvudmassa bildas, hafva vi ofta först att genomvandra en plantering af bomullsbuskar, en växt, som, likasom mången annan här, ej synes veta af några årets skiften, ty hon bär sina stora gula blommor och frön året om, och en långvarig torka är det enda, som hindrar hennes frösättning. Hon frodas dock ej väl i mera än 2—3 år, utan börjar då få ett magert och knutigt utseende, hennes grenar blifva långa och kunna ej längre hålla sig upprätta utan böja sig till jorden, och långt ifrån att pryda den jord, som bär henne, är hon till vanprydad och förkastad såsom oduglig. Bomull är som bekant öns enda exportartikel och har under senaste åren tillskyndat det fattiga folket åtskillig förtjenst.

Sedan man nu krånglat sig öfver en stengårdsgård, som är bekrönt af den bedröfliga *Cactus Tuna*, hvilken med några sina samslägtingar, likt arfsynden, följer oss så godt som öfver allt, klifver man uppför en Batates-åker, der ett par slag af dessa söta jordfrukter trifves jemte *Jatropha* och *Dioscorea*. Så fortsätter man 200—300 fot och mera, om berget är högre. Nu börjar marken bli oländigare, idel skarpa och skrofliga bullerstenar af trachyt, kalk och sandsten äro hopade på hvarandra och försvåra promenaden. Man skulle tro, att jorden här sagdt ett bestämdt nej till hvarje försök att afpressa henne någon vidare skatt — långt derifrån. I detta stenrammel möter man åter bomullsplantor, Limonbuskar, Ananas och, framför allt annat utmärkt, den herrliga Bananen, denna oerhördt näringsrika planta, som af allt odladt synes trifvas bäst på ön, ty hon växer och frodas i flera varieteter, från den lägsta sandslätten utmed hafvet till de oländigaste bergsslutningar och slår sällan felt, bärande frukt den ena plantan efter den andra året om. Dess frukt är detsamma här som pengar, ty, så ymnigt hon äfven odlas, frukten får alltid afsättning, och är det vanliga priset 1 cent (= 3 ³/₄ öre) för två, så att en klase med 200 frukter ger 1 Dollar eller omkring 3,75 Rdr rmt.

Den för sin starka "flavour" värderade Guavan (*Psidium*) trifves äfven på denna oländiga mark. Någon gång händer det, att man vid 400 fots höjd eller derutöfver träffar på en jemnare mark och kommer in i en slags trädgård eller park, der *Anacardium*, *Mango* och *Persea* jemte en rödblommig *Malpighia* — vestindiens sura, storkärniga körsbär — i ett eller annat exemplar äro planteradt (arean är ej stor). Bland dessa träd växa *Cytisus*, en ganska behaglig och gifvande köksväxt, tillsamman med några andra smärre ärtväxter af *Dolichos*-släktet, *Arachis hypogæa*, pumpor och meloner, den bästa frukt, som torde finnas i hela Vestindien, om man bortser från Bananas. Här och äfven på de högsta topparne — d. v. s. 900 fot öfver hafvet — ser man det herrliga Papayträdet (*Carica*), som med sin raka rutiga stam och

toppkrona på afstånd liknar en palm. Hon är ofta planterad utmed husen i staden, mera för dess prydliga utseendes än för fruktens skull, ty denne smakar afgjort af rofvor eller rädisor. Stundom har man att genomgå en öfvergifven odling, betäckt af gräs, såsom *Paspalum*, *Digitaria*, *Setaria* och den obehaglige *Cenchrus echinatus*, hvilken stickande ax fastna i kläder och strumpor, och här och hvar en medelstor *Cyperus* m. fl.; här ser man äfven åkrarnes och ruderas växter såsom *Boerhavia*, *Portulaca*, *Clitoria*, *Verbena jamaicensis*, några små *Euphorbiae* (ss. *E. pilulifera* m. fl.), *Pectis*, *Parthenium*, *Heliotropium* och en hel rad *Sidae*, som i jemförelsevis många former möta på betesmarkerna, på hedarne, gårdar och vägkanter, så talrika som våra smörblomster, men ej så prydliga. Ändtligen äro vi inne på den vilda naturens område, ty de sista 100:de foten äro alltför oländige att afrödjjas, att upphackas; det ena lilla blocket af den söndergnagna klippan ligger på det andra och deremellan mindre stenar, så att hela toppen är som ett ras. Der är rum anvisadt för den s. k. skogen, buskar af *Bignonia stans* och *pentaphylla*, hvilka med sina vackra blommor ett par gånger om året sira dessa nejder. Bland dem trifves ofta en *Cassia* med stora blommor och små fina blad (*C. polyadena?*), och på den lilla oländiga platåen är buskverket sammansatt af *Myginda latifolia*, med oansenliga blommor, en art *Croton*, *Conyza arborescens*, hvilken grenar stundom sluta med en *Viscum*, som med sin mörkgröna färg starkt sticker af mot moderväxtens grågröna blad. Här och der växer en låg *Pisonia*, hvilken grenar svigta af den storväxta *Tillandsia paniculata*, som ofta växer på ett knippe af de yttersta och finaste trädgrenar, men försmår ej heller murar och hustak. Så finna vi en slags *Justicia*, en *Capparis* med långa, inuti vackert cinoberfärgade skidor, en liten *Piper* etc. och slutligen *Cactus repandus*, som sjelf hög och reslig älskar höga platser. En *Epidendrum* med vackra röda blommor växer ofta högst uppe på bara stenen eller i någon spricka och synes lefva samma slags lif som de lafvar af *Lecidea*, *Leca-*

nora, *Cornicularia*-släktena, hvilka i några krymplingsformer färga stenarne — vanligtvis en fin sandsten — grå, gula och orange. En oansenlig *Cynanchum* slingrar sig knippvis emellan buskarna och snärjer sig om benen, så att man med knif har att göra sig lös från detta ogräs.

De lägre och få sluttningar, som ej äro odlade, intagas till större delen af *Bignonia stans*, hvilken jultiden strör hela omgifningen liksom med ett guldregn, och kallas gemenligen "Christmas flowers". Dernäst är 2 slags Acacior de allmännaste, den ena med gula blomsterbollar, den andra med hvita; dennas frön brukas mycket för förfärdigande af korgar, armband etc. *Jatropha gossypifolia* och *Euphorbia tithymaloides* äro ock allmänna, liksom *Aloë*, och här och der står en majestätisk gulblomstrig *Agave*, som trifves på de mest heta och torra platser. Af de sparsamma träden ser man, utom de uti det föregående omtalade, ett och annat *Guajacum* med sin herrliga ved, som mycket är eftersökt för de präktiga kol det ger, och derföre mera rart. Ett par arter *Cassia*, *Indigofera*, *Crotalaria*, *Panocratum*, den vackra busken *Poinciana pulcherrima* m. fl. äro temligen allmänna här, liksom en art *Capparis* med stora blommor. På sandhedar trifvas två slag af *Lantana* och en taggig *Acacia*, hvilka tillsammans föreställa våra enbuskar, och blandad med dem ser man en gulblommig liten buske af *Hudsonia* och det magra qvastriset *Melochia tomentosa*, som med sina gråa blad och sparsamma lilasfärgade blommor ger platsen ett mycket torrt utseende, men den vackra fastän illaluktande *Vinca rosea* i stora röda grupper ger stället ett något mera omvexlande yttre. På de mest för solen utsatta, nästan brunstekta sluttningarne frodas en *Melocactus*, stor som de ansenligaste pumpor. Närmare husen har man små kålgårdar, der man odlar *Sorghum*, Mais, Hvitkål, som likväl aldrig "knyter sig" till stora hufvuden, rödbetor, rofvor och rädisor samt sallad — mera sällsynta äro morötter. — Spenat vill ej alls växa, men i dess ställe brukas *Phytolacca*. Vidare har man *Hibiscus esculentus* af indifferent smak, Tomatoes (*Sol. Lycopersicum* med

stora vackra frukter), Bologna (*Solanum Melongena*, en ganska god köksväxt), Pumpor och Meloner, ej skiljande sig från våra odlade arter, *Lagenaria* samt åtskilliga löksorter. På få ställen ser man tobak planterad; dessa blad införas billigt från Amerika, så att deras odling ej lönar sig. Sockerröret växer ganska bra, men man vill ej öda den dyrbara jorden med dess planterande, ty dessa odlingar kunna aldrig så utsträckas här, att de föda sina egare.

Jag har härmed gifvit några drag af vegetationen på Barthelemy, en beskrifning lika torr som dess föremål och åtminstone i så fall naturtrogen. Man ser sig snart ledsen på det, så att säga, tropiska minimilif, så bland djur som växter, hvilket landet bjuder på, och främlingens öga hvilat hellre på hafvets skönhet och rikedom på skapelser. Dess ljumma och klara vatten bryter sig nu mot våra klippor i luftiga bränningar, och bruset deraf samt svallet mot de långgrunda vikarnes fina sandstränder blandar sig med suset från de friska passadbyarne, hvilka äro det enda, som förmår uppehålla européens af solen mattade krafter. —

Gustavia d. 26 Sept. 1867.

2. Nya Skandinaviska Laf-arter, af TH. M. FRIES.

(Forts.)

71. *Lecanora complanata* Kbr. Denna utmärkta, hittills blott på ett enda ställe i Sudeterna anträffade art har af Herr S. Almqvist blifvit upptäckt på Skarffjället i Herjedalen, hvarest den förekom sparsamt i sällskap med *L. frustulosa*.

72. *Lecanora Bockii* (Rodig.) (= *Pyrenula gibbosa* Ach. Univ. p. 317, *Mosigia* Fr. S. V. Scand. I. p. 119, *Parmelia Bockii* Fr. Syst. O. Veg. p. 285 et Lich. Eur. p. 150). Anträffad af Herr S. Almqvist på branta klippväggar vid Ingla i Tibble socken, Upland.

73. *Caloplaca oligospora* (Rehm). Denna genom sina stora sporer, 4 i hvarje ascus, lätt igenkända art har af S. Almqvist anträffats på mossor i Herjedalen på Skarffjället och Midtåkläppen. Torde ej vara sällsynt i kalktrakter i fjällen.

74. *Toninia fusispora* (Hepp) (= *Rhaphispora* Kbr. Pg. p. 237). På jord vid Bodöe i Nordlanden 1864 (ipse), äfvensom i Herjedalen på Midtåkläppen (S. Almqvist).

75. *Bacidia phacodes* Kbr. På murkna björkstubbar vid Djuprämen i Wermland, anträffad af Herr J. G. Lagergren.

76. *Bacidia rhodaspis* Th. Fr. & Almqv. n. sp.: crusta tenuissima, disperse verrucosa, albido-l. virente-cinerascente; apotheciis minutis (diam. 0,3—4 mm.), planiusculis l. demum leviter convexis, siccis nigris, humidis disco atropurpureo margineque tenui nigricante instructis; hypothecio incolorato; paraphysibus non discretis, apice fuscescentibus; sporis in ascis subinflato-clavatis 8:nis, plus minus indistincte 4—8-blastis, basin versus attenuatis, varie flexuosis, 0,016—25 mm. longis et 0,004 mm. latis; gelatina hymen. jodo vinose rubente, præcedente coerulescentia levi.

På slät asp-bark på nedre sluttningarne af Funnesdalsberget i Herjedalen, upptäckt af S. Almqvist.

En liten, lätt förbisedd art, som dock genom sin vid anfuktning rodnande fruktskifva m. m. synes väl åtskild från *B. lecideoides*, med hvilken den säkerligen är närmast beslägtad.

77. *Biatora terricola* (Anzi). På naken jord kring Kongsvold på Dovre 1863 sparsamt (ipse). Äfven af Dr R. Hartman anträffad i samma fjälltrakt. Förr af mig förblandad med *B. cuprea*, från hvilken den dock är väl skild; jfr. Lich. Spitsb. p. 38.

78. *Arthrospora trigemmis* (Stizenb.). Herjedalen vid Funnesdalens kalkbrott, upptäckt af S. Almqvist.

79. *Catillaria athallina* (Hepp). Vermland, Born och Pajsberg vid sjön Yngen (J. G. Lagergren).

80. *Lecidea jurana* Schær. (K br. Pg. p. 225). Denna genom sina stora asci och sporer lätt karakteriserade art synes hafva en stor utbredning i Herjedalens, Dalarnes och Wermlands siluriska trakter. Exemplar hafva blifvit mig meddelade af Herr P. De Laval från Boda kapell i Dalarne, af Herr J. G. Lagergren från Torskebäckens koppargruvor i Wermland samt af Herr S. Almqvist från Midtåkläppen i Herjedalen.

81. *Arthroraphis vacillans* Th. Fr. & Almqv. n. sp.: thallo e verrucis contexto sparsis vel in crustam inæqualem bullato- l. verrucoso-scrobiculatam connatis, citrino l. passim pallescente; apotheciis adpressis, planiusculis, obtuse marginatis, atris; sporis anguste fusiformibus, 4—6-blastis.

På naken jord på Midtåkläppen i Herjedalen (S. Almqvist).

En högst utmärkt och i åtskilliga afseenden intressant art! Till det yttre liknar den så fullkomligt fjällformerna af *A. flavovirescens* med hel skorpa, att ingen torde vid första påseendet i denna kunna ana en väl skild art. Detta visar dock den inre byggnaden (framför allt sporerne): hypothecium sordide fuscidulum; paraphyses capillares, grumoso-intricatæ, sordide pallideque olivaceæ, apicibus intensius coloratis; asci cylindrico-clavati, facile liberi; sporæ 8:næ, anguste fusiformes, 4—6-blastæ vel totidem guttas oleosas foventes, 0,016—19 mm. longæ et 0,004 mm. latae; jodo hymenii color non mutatur, nisi quod contentus ascorum juniorum lutescit, adultiorum rufescit.

Särdeles upplysande är denna art med afseende på den plats i systemet, som släktet *Arthroraphis* bör intaga. Stizenberger har förenat det med *Bacidia*, men många inkast kunna deremot göras. Deremot synes det nu otvifvelaktigt, att det är närmast beslägtadt med *Bactrospora* och det t. o. m. så nära, att dessa begge måhända lämpligast med hvarandra förenas.

82. *Arthonia (Coniangium) excentrica* Th. Fr. Lich. Spitsb. p. 46. På mossen i Maalselvdalen på Istinderne (Nord-landen), upptäckt 1865 af J. M. Norman.

83. *Pertusaria inquinata* (Ach.) (= *Lecanora coarctata* δ . *inquinata* Ach. Univ. p. 353 sec. ips. herb.!; *Pertusaria nolens* Nyl.). På fuktiga klippor vid Sjömo i Göthlunda socken, Nerike (O. G. Blomberg).

84. *Polyblastia bombospora* Th. Fr. & Almqv. n. sp.: crusta obsoleta; apotheciis adnatis, sat magnis (diam. circ. 0,5—7 mm.); perithecio globoso, nigricante; amphithecio semigloboso, apice umbilicato-depresso, nigro; paraphysibus gelatinoso-difflexis; sporis in ascis ventricosos-clavatis 8:nis, murali-polyblastis, ellipsoideis l. ovoideis, incoloratis, 0,065—90 mm. longis et 0,040—52 mm. latis; gelatina hymen. jodo vinoso rubente, sporis lutescentibus.

Ytterst sparsamt på jord på Ljusnestöten (S. Almqvist).

Ehuru endast några få frukter af denna art blifvit anträffade, torde dock ingen tvekan om dess arträtt kunna uppstå. De stora sporerne skilja den lätt från alla andra med 8-sporiga asci försedda *Polyblastia*-arter.

85. *Segestria* (?) *barbara* n. sp.: parasitica, thallo proprio nullo; peritheciis immersis, apice nudis, subglobosis, nigris; paraphysibus capillaribus, gelatina hyalina, jodo vinoso rubente involutis; ascis clavatis; sporis 8:nis, anguste fusiformibus, tetra- (raro 6-) blastis, incoloratis, 0,028—40 mm. longis et 0,004—5 mm. latis.

Parasitisk på skorpan af *Lecideia contigua* kring Fahlun, hvarest den anträffats af Herr Patr. De Laval.

Denna arts plats i systemet synes mig tvifvelaktig; kanske kan och bör den hänföras till slägtet *Leptorhaphis*. Huru som helst är den mycket lätt igenkänd från alla, mig veterligen, hittills beskrifna arter.

86. *Verrucaria extrema* Th. Fr. Lich. Spitsb. p. 50. Af Herr S. Almqvist anträffad vid Tibble by i Upland.

87. *Verrucaria rejecta* Th. Fr. I Lich. Arct. p. 267 har jag under *V. nigrescens* omnämnt en från denna afvikande *Verrucaria*-form, som jag 1857 anträffade vid Mortensnæs i Öst-Finmarken. Sedermera har jag haft tillfälle att såväl 1864 på nämnda ställe insamla en större mängd

exemplar af densamma, som äfven att undersöka talrika exemplar från Spetsbergen, hvarföre jag nu är öfvertygad om dess arträttighet. Beskrifning finnes i Lich. Spitsb. p. 50.

88. *Endococcus opulentus* Th. Fr. & Almqv. n. sp.: peritheciis subglobosis, semi-immersis, atris, diam. circ. 0,10—15 mm.; paraphysibus in gelatinam difflaxis; sporis in ascis subventricosis 8:nis, dyblastis, loculo inferiore angustiore, utrinque obtusis, nigricantibus, 0,024—26 mm. longis et 0,012—13 mm. latis; gelatina hymen. jodo leviter coerulescente.

Parasitisk på skorpan af *Polyblastia intercedens* och *Lecidea enteroleuca* var. *latypea* (forma fere ecrustacea) på Midtåkläppen i Herjedalen (S. Almqvist).

En genom sina sporers storlek och jodreaktionen lätt igenkänd art. — Moderväxternas skorpa är så ytterst obetydlig, att det vid första påseendet synes, som växte denna *Endococcus* på nakna stenen.

89. *Endococcus fusiger* Th. Fr. & Almqv. n. sp.: peritheciis subglobosis, semi-immersis, atris, diam. circ. 0,2 mm.; paraphysibus in gelatinam difflaxis; sporis in ascis cylindrico-subinflatis 8:nis, fusiformibus, dyblastis, nigricantibus, 0,016—18 mm. longis et 0,006 mm. latis; gelatina hymen. jodo vinose rubente.

Parasitisk på skorpan af *Rhizocarpon geminatum* vid Funnesdalens kalkbrott i Herjedalen (S. Almqvist).

Närmast slägt med *E. gemmifer*, från hvilken den skiljes blott genom sporernas form och dimensioner.

90. *Endococcus haplosporus* Th. Fr. & Almqv. n. sp.: peritheciis globosis, immersis, seminudis, atris, diam. 0,25—30 mm.: paraphysibus sat validis, gelatinoso-conglutinatis; sporis in ascis inflato-clavatis numerosis, ellipsoideis, simplicibus, nigricantibus, 0,008—10 mm. longis et 0,004—6 mm. latis; gelatina hymen. jodo primo coerulescente, dein mox vinose rubente.

Parasitisk på skorpan af *Lecanora cinerea* vid Funnesdalens kalkbrott i Herjedalen (S. Almqvist).

Till följe af de enkla sporerne borde denna art hänföras till släktet *Müllerella*, men hela detta slägte torde lämpligast förenas med *Endococcus*. För öfrigt är ifrågavarande art mycket lätt skild genom ofvan anförda karakterer.

(Forts.)

3. Om släktet *Salix*, isynnerhet dess nordiska former,

af N. J. ANDESSON.

(Forts. och slut.)

XI. *S. niveae* s. *S. glaucae*: buskar, ofta temligen låga, tillhörande de verkliga fjäll-trakterna; grenarne knotiga och mycket delade, men sega; bladen ofta å ömse sidor grå- eller hvit-ludna, i kanten oftast hela; hängen tjocka och täta, än oskaftade och nakna, än på bladiga skaft, fruktgömmen glatta eller ludna.

Denna ganska art- och form-rika grupp sönderfaller i trenne hufvudslag, hvaraf vi hos oss ega hvar sin verkliga art.

32. *S. lanata* L., en för höga Norden egendomlig form, än — på de högsta fjällplataerna och i de mest arktiska trakterna — krypande, knappt öfver jordytan uppskjutande en och annan kort gren, beklädd med några få och små, men tjockulliga blad, och ett eller annat 2—3 tum långt, rakt och tjockt, guldgult hänge ("*S. depressa*" Linn.?), än — nere i dalarne mellan fjällen — nästan trädhög med svarta knotiga grenar, rikt beklädda af stora, breda, mjukulliga, hvita blad med ansenliga stipler och rikt försedd med dessa sköna guldhängen, hvilka göra den till en af fjällfloras mest strålande skönheter. — I Skottland blir den naturligtvis lägre, bladen mera cirkelrunda och gråaktiga, hängena ej gula utan grå; i Sibirien synes den reslig nog, men bladen blifva smärre och mera långdragna, och i N. Amerika uppträder den under trenne analoga former, neml. *S. Richardsonii* Hook., *S. Barattiana* Hook. och *S. Hookeriana* Baratt, hvilken senare ganska märkbart liknar den form af *S. lanata*, som jag kallar

33. *S. Hartmaniana* (*S. lanata*—*hastata*). Sin natur af att vara hybrid ådagalägger den otvetydigt derigenom, att grenarne äro mera upprätta, smala samt glatta, bladen tunna, å ömse sidor glatta och under blågröna eller någon gång ofvan tunnt ludna, hängena mera sällan som hos *S. lanata* fästade i grenarnes spetsar, utan utefter deras sidor, någonsång understödda af några få blad, smala men tätblommiga, med tunnt gråhåriga fjäll och tydligt, ehuru kort, skaftade fruktämnen. I Lappland har jag ganska sällan anträffat denna, men i Jemtland finnes den oftare. Af Hartman har den kallats *S. lanata subhastata*.

34. *S. lapponum* L. är hos oss mycket väl igenkänd, ehuru den varierar till sina blad, som än äro silfverhvita, än mattgröna, än mer än tumsbreda och ganska korta, än 2—3 lin. breda samt långa o. s. v. I Schweiz finnes deremot en form af denna typ, som afviker genom att ega bladens öfre sida nästan glänsande glatt och den undre tilltryckt silfverhvit, äfven med glans, men framför allt genom något skaftade och bladiga hängen, hvarföre den derstädes tyckes sammansmälta med *S. glauca*. Den har kallats *S. helvetica* Vill., och skiljes denna från *S. lapponum*, så måste ock den siberiska skiljas under namn af *S. Trantvetteriana* Ands. — I allra ostligaste Sibirien och nordligaste West-Amerika finnes en annan form, *S. speciosa* Hook., ståtlig som *S. lanata* och ganska förvillande sammanbindande den arten med *S. lapponum* och *S. glauca*; på den motsatta sidan af Nord-Amerika ersättes denna form af *S. candida* Flügge. — Äfven denna bildar hos oss med *S. caprea*-gruppen en series af hybrider, hvilka sammanfattas under namnet

35. *S. Læstadiana* Hn., som således består af följande trenne modificationer:

a. *S. canescens* Fr. (*S. lapponum*—*caprea*): blad å ömse sidor mjukulliga, spetsade, bredt lancettlika, hängen tjocka och stora med hvitludna kortskaftade fruktämnen. — Denna form är jemte *S. ovata* den kanske ymnigast i Lappland förekommande hybrid, och ehuru jag af densamma

på hvarje lokal aldrig sett mera än 1-2 individer, har det dock varit på få ställen i öfre skogs- eller subalpina regionen, der jag ej funnit densamma. En besynnerlig variation häraf fann jag 1864 vid Qvickjock med till hälften glatta fruktämnen.

b. *S. grisescens* (*S. lapponum—cinerea*): blad bredare och kortare, onvändt äggrunda, hängen korta och tjocka. — Togs förr i Ångermanland vid Hernösand.

c. *S. compacta* (*S. lapponum—aurita*): blad ännu kortare, genom undertill upphöjda nerver mycket skrynkliga, hängen $\frac{1}{2}$ tum långa, mycket tätblommiga. — Synes jemväl finnas i Schweiz. — I Riesengebirge bildar *S. lapponum* en hybrid med den derstädes så ymniga *S. silesiaca*, neml. *S. Tauschiana* Ands.

36. *S. glauca* L. skiljes från de båda föregående genom mjukkludna blad, bladiga hängen, ovala hvitulliga trubbiga fruktgömmen, hvilkas stift allra oftast är klufvet till basen. Varierar från ett par famnar till knappt ett par tum hög, har blad än stora som *S. lanata*, än små som *S. reptans*; hanhängena äro före blomningen röda och alltid rikblommiga.

Analoga formen till denna, som alldeles saknas på Pyreneerne, är derstädes *S. pyrenaica*; i N. Amerika uppträder den såsom *S. glaucescens* och *S. desertorum*. Annars finnes den ymnigt i de syd-europeiska alperna och genom hela Sibirien, öfverallt bibehållande sitt lätt igenkännliga utseende. Endast *S. reptans* Rupr. i Samojedernas land synes något tvifvelaktig. Närstående hybrider äro följande:

37. *S. Amandae* Ands. (*S. glauca—nigricans*), nästan lika ymnig som *S. Laestadiana*; bladen tunna, ofta glatta, lätt svartnande, frögömmen någon gång glatta, något skaftade med tydligt helt stift — annars mycket liknande *S. glauca*.

38. *S. Wichurae* Ands. (*S. glauca—phylicaeifolia*), ganska liknande *S. glauca* till honhängena, ehuru frögömmena äro tydligen kort skaftade och spetsiga med helt stift. Sparsamt funnen här både af mig och andra. Från Sibirien och Alatau har jag sett en liknande form, som jag be-

nämnt *S. spissa*. — Om *S. glaucae* hybrider med arter af nästa grupp, skall der afhandlas.

XII. *S. nitidulae* s. *S. glaciales*: vanligast låga, nedtryckta småpilar med grenarne kort uppskjutande från den under jordytan krypande stammen; glatta, glänsande, nagg-sågade, styfva blad, som ej sällan qvarsitta till nästa vegetations-period; hängen på merändels bladiga, med knoppar försedda skaft, som oftast äro terminala; fjällen breda, i spetsen rodnande eller brunsvarta; kapslar (glatta eller mindre ofta ludna) oskaftade med vanligen utdraget, mörkt stift; honungsglandel ej sällan dubbel eller delad och nående kapselns bas eller högre upp.

Å ena sidan framställer denna grupp i det afseendet en naturlig afdelning, att alla dess former endast förekomma på högsta fjällen eller i de arktiska regionerna, men å den andra variera de hithörande arterna till de uppgifna karaktererna så, att åtminstone många af dem med skäl skulle kunna till föregående grupper hänföras. De former, som jag hänförelse hit, utgöra 28 species, förekommande än vidsträckt utbredda i den arktiska regionen (t. ex. *S. arctica*), än mera inskränkt i östra nordligaste Siberien (*S. serrulata* o. s. v.), på Altai-kedjan (*S. Brayi*, *berberifolia* m. fl.), på Himalaja (*S. flabellaris*, *Lindleyi*, *Serpyllum* etc.), i arktiska Amerika (*S. glacialis*, *Cutleri* m. fl.). De fördelas i fyra flockar: 1) *S. myrsinitidis*, 2) *S. retusae*, 3) *S. herbaceae* och 4) *S. reticulatae*. Vi sakna i vår flora några former af den andra gruppen samt ega af den första och fjerde blott en art och af den tredje tvenne, hybrida former oberäknade.

Främst af alla hithörande befinner sig *S. arctica* Pall., en ytterst mångformig art, som så mycket liknar än *S. glauca*, än *S. myrsinites* och än *S. hastata*, att man ofta tviflar på möjligheten att finna någon skillnad dem emellan. Utbredd öfver hela den arktiska zonen såväl i gamla som nya världen, förekommer den dock icke i våra högnordiska regioner.

39. *S. alpestris* And s. (*S. ovata* Ser.?) En i sjelfva

art, såväl till sin benämning som begränsning. Jag har sett trenne exemplar af *Seringes exsiccate*, och i det ena synes det exemplar af hans *S. ovata*, som deri förefanns, vara en hybrid af *S. arbuscula* och *S. reticulata*, men i de båda andra snarare af *S. arbuscula* eller *S. phyllicaeifolia tenuifolia* (den högsta fjällformen) samt *S. glauca*. Beskrifningen i hans Essai synes ock tyda på riktigheten af den senare förklaringen. Emellertid torde det vara riktigast att alldeles bortlemna detta helt visst omtvistade namn och antaga det af *S. alpestris*, som af mig föreslagits i *Sal. boreal. Amer.* — Den har krypande växesätt med upphöjda grenar, ofta mera än en fot hög; bladen äro mjuka, oftast ludna med föga synliga nerver och helbräddade, hängena kort och bladigt skaftade, aflångt ovala och temligen tätblommiga, kapslarne fint hvitludna, alldeles oskaftade, med oftast tudelt stift. Finnes med än breda och korta, än smala och utdragna (otydligt naggade), glatta eller småludna blad. Fjällen äro gula och kapslarne gråludna, hvarigenom honhängena få ett färgskiftande utseende. — Denna form anträffas på de allra flesta lokaler genom hela det nordliga Sverige, men jag har aldrig af densamma sett annat än enstaka exemplar, hvilket väl synes tala för dess hybrida natur. Till utseendet ganska lik *S. pyrenaica*, är den derifrån otvifvelaktigt skild.

40. *S. notha* Ands.: liten, något upprätt buske; grenar tunna, glatta, mörkbruna; smågrenar utböjda, stolon-lik; bladen nära tumslånga, lancettlika eller omvänt äggrunda, kort utdragna, å ömse sidor glatta, ofvan glänsande gröna, under blekare, nästan isgråa, i början betäckta med glesa, tilltryckta hår, i kanten glest naggade; hängen i toppen af de med 3--5 blad försedda sidogrenarne, upprätta, cylindriska, nära tumslånga, tätblommiga; fjällen spadlika, mörkbruna i spetsen; kapslar tätt hvitulliga, oskaftade; stift utdraget, svart; märken 2-klufna. (*S. arbuscula* var. *subpolaris* Læst. herb. 1838, *S. glauca* var. *polariglauca* Læst.). Funnen i Nordlanden, Skjaervøe, af Læstadius; i Öst-Finmarken, Wadsøe, af Th. Fries. — Är en ganska egen-

domlig form (på sätt och vis analog med *S. Jacquini*ana i Syd-Europa), något liknande, men genom alldeles glatta och ofvanpå glänsande blad, långskaftade, smala och utdragna hängen, tätt hvitulliga kapslar och odeladt svartaktigt stift, lätt skild från föregående. Är ganska otvifvelaktigt en hybrid af *S. phyllicaeifolia (tenuifolia)* och *S. myrsinites*.

41. *S. myrsinites* L. Lätt igenkänd på sina särdeles styfva, länge qvarsittande, glänsande och tätt punkterade blad, sina upprätta, sammanträngda hängen samt sina utdragna, svartaktiga stift. I afseende på bladen varierar den:

a. *ovalifolia*: blad 1—2 tum långa, vid midten $\frac{3}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ tum breda, läderhårda, tydligt naggsågade, ofta med ganska stora stipler. — *S. myrsinites hastataeformis* Læst. — Den största formen af denna art, som jag sett, växer nära Storsjön i Jemtland.

b. *lanceolata*: blad ungefär tums-långa, $\frac{1}{2}$ tum breda, å ömse sidor grönglänsande, mot basen och spetsen jemnt afsmalnande.

c. *augustifolia*: blad ofta $1\frac{1}{2}$ tum långa, $\frac{1}{4}$ tum breda, nästan rännformigt hopvikta.

d. *parvifolia*: blad $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ tum långa och ungefär lika breda. Låg krypande buske (*S. procumbens* Forbes.).

e. *hirsuta*: blad på ömse sidor mer eller mindre ulliga, slutligen likväl glatta eller glänsande (*S. arbutifolia* W.).

f. *integrifolia (S. Jacquini*ana W.), hos oss sällsyntast.

Hängena variera terminala och laterala, det senare i synnerhet, då arten närmar sig åt *S. nigricans*. — Kapslarne förekomma än alldeles glatta, än teml. tjockt ludna. Vanligen blårröda, finnas de stundom grönaktiga eller ljusbruna. Mycket lika denna och dermed vanligen förblandade äro:

42.. *S. Wahlenbergii* Ands. (*S. nigricans-myrsinites*). Liknar *S. nigricans* (formen borealis) genom de laterala, temligen bladiga honhängena, som äro utdragna, smala och något glesblommiga samt hafva svarta, spetsiga fjäll och smalt koniska, skaftade, finludna kapslar, äfvensom genom de större, tunnare, lätt svartnande, naggsågade bladen samt sitt växe-

sätt såsom en resligare buske. Deremot liknar den *S. myrsinites* genom de å ömse sidor grönglänsande, styfva och upphöjdt ådriga bladen samt de utdragna, svartaktiga stiften. Är helt visst *S. punctata* Wnbg., som afsåg såväl formen närmast liknande *S. myrsinites* (*S. myrsinitoides* Fr. H. N. XVI), som den med *S. nigricans* mest förvandta (= *S. punctata* Lund). Synes ej vara synnerligen sällsynt i Nordlanden och Finmarken, såsom tagen på många ställen derstädes af Læstadius, Lund, Th. Fries och Sommerfelt jun. (*S. coriacea* Ands. in litt.). I Lule Lappmark har jag sjelf sett den, i Pite Fr. Björnström. — Den i Österrikiska alperna funna *S. Mielichhoferi* Saut. liknar denna form mycket, men är antingen en hybrid med *S. glabra* eller ock blott en form deraf.

43. *S. phaeophylla* Ands. (*S. lapponum*—*myrsinites*). Medelstor buske med mycket delade grenar, småqvistar mycket tunna, glänsande kastanjebruna; knopparne trubbiga, glänsande; bladen knappt tumslånga, bredare vid basen eller midten med kort utdragen spets, äggrundt ovala, ofvan glänsande gröna, under med sparsam tilltryckt ullighet och tydliga nerver, i kanten fint naggade; honhängen på mycket korta, utböjda skaft, understödda af 2—3 smärre blad, $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ tum långa, 1—2 lin. tjocka; fjäll rundadt-trubbiga, mörkbruna; kapslar äggrundt koniska, hvitulliga, oskaftade, med utdraget, helt, mörkt stift och korta, utböjda, hela märken. — Funnen af Læstadius vid Lyngen i Nordlanden i Årjeskeorke-dalen 1838. — Liknar *S. lapponum* till bladens konsistens och ullighet på undre sidan samt till de kort skaftade hängena, men *S. myrsinites* till de ofvan glänsande, naggade bladen samt det utdragna, mörka stiftet.

44. *S. Normani* Ands. (*S. glauca*—*myrsinites*). Är en otvifvelaktig hybrid; liknar *S. glauca* genom de nästan helbräddade, undertill bleka, å ömse sidor glest ulliga bladen och de tjocka, mera än tumslånga, glesblommiga honhängena, hvilkas kapslar äro stora, tjocka och trubbiga samt hafva tudeladt stift. Om *S. myrsinites* påminna de styfva,

ofvan glänsande, skarpt nerviga, i kanten fint men tydligt tandade, vissnade qvarsittande bladen, de nästan terminala hängena, hvilkas kapslar äro blekt brunvioletta med svart stift. Hanexemplar af denna form fann jag 1845 vid Löfmock i Pite Lappmark; honexemplar har Læstadius samlat på Tsatsa ofvan Lyngønfjord i Norge. — Uppkallad efter den i Finmarken bosatta celebre botanisten, vännen J. M. Norman.

45. *S. Sommerfelti* Ands. (*S. myrsinites*—*herbacea*): låg, knappt quartershög, men ganska grenig buske; bladen rundade med n. hjertlik bas och mycket kort spets, knappt tumslånga, i kanten fint men skarpt naggsågade, under blekare men gröna, med särdeles upphöjda och rutigt förgrenade nerver, oftast glest håriga, ofvantill gröna glänsande med särdeles tydliga men ej upphöjda nerver; honhängen terminala på tumslånga, ludna, nedtill nakna, med 3—4 blad försedda grenar, tumslånga, teml. tätblommiga; fjällen tvärstympade, gulgröna, i spetsen rosenröda eller brunaktiga; kapslar glatta, gröngula med utdraget ljust stift. — Upptäckt vid Nässeby i Öst-Finmarken 1859 af Prosten Chr. Sommerfelt j:r och 1864 funnen af mig nära Waoxa invid Tarradalen, 5 mil från Qvickjock. — Från Dovre har Lektor Lindeberg meddelat mig en form, som i hög grad liknar denna, men bladen äro något smalare och mera utdragna, ådernätet på undersidan ännu tydligare, hanhängena kortare och mera tätblommiga samt honhängena knappt $\frac{1}{4}$ tum långa med mycket spetsiga, fint hvitulliga kapsler med utdraget, mörkt stift. Den har kallats *S. ovata*, men är derifrån mycket skild. En ännu smalbladigare form har Læstadius insamlat på Tsatsa 1830 och kallat *S. myrsinites procumbens*. — Från Maasöe har Th. Fries hemfört en liten pilform, som han kallar *S. myrsinites rotundifolia*, men hvilken jag snarare skulle hänföra till denna hybrid med *S. herbacea*; fruktifikation har jag dock icke kunnat beskrifva.

46. *S. sarmentacea* Fr. (*S. hastata*—*herbacea*; *S. hastata herbaceoides* Ands. Sal. Lapp. p. 51). Liknar mycket föregående, men bladen äro mera tillhörande *S. herbacea*

verket svårbestämd genom sin tunnhet, djupare naggsågning, finare nervighet och rundaktiga form, samt hängena med de något kortskaftade kapslarne *S. hastata*. Bladen ega jemväl en matt grön färg och äro vanligen ej glänsande ofvanpå, och grenarne äro särdeles fina och utsträckta. Den förekommer dock under tvenne former; hos den ena (närmare *S. herbacea*) äro hängena knappt $\frac{1}{2}$ tum långa, mycket smala, med glatta fjäll och rödaktiga kapsler; hos den andra (närmare *S. hastata*) äro de tjockare och nära dubbelt längre, fjällen trubbadade och liksom rostbrunt svedda i spetsen samt der försedda med temligen långa hvita hår, kapslerna tjocka, grönaktiga åtminstone mot basen, samt stiftet äfven ljust. Stora exemplar från Skjaervøe hafva grenarne nära fotslånga, bladen $1\frac{1}{4}$ tum stora, hängena nära 2 tum långa! — Funnen i Nordlanden (*S. hyperborea* Læstadius), Finmarken (Th. Fries och Sommerfelt j:r), Lule Lappmark (Læstadius och jag), Åreskutan (Beurling), Skarffjället i Herjedalen (Fristedt) samt åtskilliga fjäll i Norge. Deremot kan jag svårigen från *S. herbacea* skilja Larssons *S. sarmentacea* från Sölenfjeld.

Om den *S. hastata reticuloides*, som jag i Sal. Lapp. p. 50 omnämner mig hafva funnit vid Kamajock i Lule Lappmark, kan jag nu ej yttra mig, då detta exemplar sedan dess förkommit. Möjligen var den från nyss beskrifna form föga afvikande. Vid Kirkivara har jag samlat en annan form, liknande *S. hastata*, men med rundade, nätådriga blad. Den hade ingen fruktifikation.

47. *S. herbacea* L. och

48. *S. polaris* Wnbg. äro väl bekanta och anses i allmänhet väl skilda. Dock förekomma former med helbräddade blad och glatta kapsler, äfvensom med sågade blad och ludna kapsler, hvilka förena dessa tvenne arter så, att de genom dem synas sammanflyta. Vackra sviter af dessa har Th. Fries samlat i Finmarken; andra har jag sett såväl i Lule Lappmark, som från Åreskutan och Dovre.

En annan form, tydligen intermediär mellan *S. herbacea* och *S. reticulata* har jag i några exemplar samlat på Wal-

lifjället invid Qvickjock, men fann derå inga blomdelar. I Læstadii herbarium finnas 2 exemplar af en form, så alldeles midt emellan *S. polaris* och *S. reticulata*, att knappt något tvifvel kan uppstå om dess hybrida natur. Bladen äro långt skaftade, något större än de vanliga, ovalt rundade, helbräddade, med fint förgrenadt ädernät, å ömse sidor glatta och släta. Det ena har honhängen alldeles som *S. reticulata* med brungula fjäll, ovalt kägellika kapsler utan stift, men med mörka märken; det andra (nära *S. polaris*) har ungefär 10-blommiga hängen med spetsiga kapsler och utdragna mörka märken. Jag skulle vilja kalla denna form *S. onychiophylla*.

49. *S. reticulata* L. är hos oss alltid så likformig och utmärkt, att man knappast skulle tro den synnerligen beslägtad med de öfriga pilarterna. [Kerner hade ock på grund af bladens nätådrighet och den egendomliga strukturen af dess nectaria afskiljt den till ett eget slägte, *Chamitea*, som han dock sedermera återtagit]. Men i Nord-Amerika finnas dels afvikande former med särdeles långt skaftade, alldeles kretsrunna, ytterst tunna och nära 2 tum breda blad, dels modifikationer, hvilka genom växesättet af en fothög buske och derutöfver, spadformiga eller aflånga, ytterst tätulliga blad utan synnerlig nätådrighet (*S. vestita* Pursh) så alldeles likna *S. glauca*, att endast de utmärkta honhängena säkert åtskilja dem från hvarandra. *S. reticulata* skulle då snarare utgöra en grupp af flera typiskt olika, men dock i hvarandra öfvergående hufvudformer (arter). *S. nivalis* på Spetsbergen, Grönland, Klippiga bergen och det arktiska Amerika är den yttersta litenheten af denna art, liksom *S. oreophila* och *S. secta* Hook. af *S. herbacea*, der hela busken ej är större än en nagel med blad nästan som af en mossa!

C. *Salices synandrae*.

Ståndarsträngar normalt mer eller mindre sammanvuxna.

Denna karakter synes visserligen vara artificiell och äfven osäker, då man stundom hos andra iakttagit, att stån-

darsträngarne kunna sammanväxa. Hvad här är normalt, är dock hos de andra abnormt, en missbildning, stående i sammanhang med andra felaktigheter i blomdelarnes utbildning. Dessutom förete de arter, hvilka kunna hit hänföras i hela sitt utseende så många skiljaktigheter, att de nog skulle kunna afsöndras till ett eget slägte från de öfriga pilarne, om de ej så ofta och i så hög grad med dem hybridiserade.

Af de två grupper, som hit hänföras, *S. incanae* och *S. purpureae* finnes inom vår flora ingen representant af den förra och knappt någon vild af den senare.

S. incanae tillhöra de syd-europeiska fjälltrakterna, hvarifrån de spridt sig längs de derifrån strömmande floderna. Genom sina tättsittande, smala hängen och sina liniesmala, långa, flockulligt gråa och undertill mjölkhvitt-ludna blad ega de ett helt och hållet främmande utseende. De hybridisera dock ganska mycket såväl med *S. capreae* som med *S. purpureae*.

50. *S. purpurea* L. (och närstående arter) afvika från andra arter af detta stora slägte genom sina spölika, sega qvistar med rödglänsande bark, de blågröna, smala, släta och intill hvarandra närmade bladen, så att de ofta synes nästan motsatta (*S. oppositifolia!*), de tunna, spetsiga, tilltryckta knopparne, de fina, späda hängena med mörkröda ståndarknappar och klotrunda kapsler! — De utgöra en af en hel mängd former (arter?) bestående grupp, vilkas centrum är det medlersta Asien, derifrån de, liksom *S. alba*, *fragilis*, *viminalis* m. fl. troligen tidigt spridt sig öfver Europa, der *S. purpurea* nu ofta synes liksom vild och i ymighet planteras. Tvenne hybrider af denna art (*S. rubra* Huds. = *S. purpurea*—*viminalis* och *S. Doniana* Koch. = *S. purpurea*—*repens*) planteras stundom hos oss. — *S. caesia* är den af denna grupp på de Syd-Europeiska fjällen högst gående formen, kanske en hybrid af *S. purpurea* och *S. arbuscula*.

Literatur-Öfversigt.

2. Svensk botanisk literatur 1866.

(Af Th. O. B. N. KROK.)

A. I Sverige tryckta arbeten eller uppsatser.

- Almqvist, S.*, De Skandinaviska arterna af släktet *Biatorella* (i Bot. Not. 1866, sidd. 65—69).
- Andersson, N. J.*, (Ch. Darwin), On the Movements and Habits of climbing Plants (i Bot. Not. 1866, sidd. 41—48, 70—76).
- *Crepis virens* Vill. funnen på Öland (anf. st., sidd. 98—99).
- Nya bidrag till Qvickjocks-traktens Flora (anf. st., sidd. 107—110, 119—125).
- Om släktet *Salix*, isynnerhet dess nordiska former (anf. st., sidd. 129—149, 153—163) [Afhandl. fortsatt i följ. årg.]
- Bidrag till den nordiska Floran. I. Ett hittills obeskrifvet gräs från Spetsbergen (i Kongl. Vet.-Ak. Öfvers. 1866, sidd. 121—124 Taf. II).
- Areschoug, F. W. C.*, Om några *Rumex*-former (i Bot. Not. 1866, sidd. 7—11).
- Ytterligare om *Rumex gracilis* och *Areschougii* (anf. st., sidd. 125—126).
- Skånes Flora, innefattande de fanerogama och ormbunkartade växterna. — Lund. Berlingska boktryckeriet. — Tit., XC och 242 sidd. 8:o.
- Areschoug, J. E.*, Observationes Phycologicae. Particula prima De Convolvaceis nonnullis (i Nova acta regiae Soc. Scient. Upsal. Ser. tertiae vol. VI. fasc. I. Sidd. 1—26 + Tab. I—IV).
- Anm.* Äfven särskildt afdrag: Upsaliae, Reg. Acad. Typographus. — 26 sidd. + 4 Tab. 4:o.
- Berggren, S.*, Bidrag till Skandinavians Bryologie (i Acta Universitatis Lundensis. — Lunds Universitets Årsskrift För år 1865. Tom. II, 3. Afdelningen för Matematik och Naturvetenskap [Lund, 1865—6. Sidd. 1—30 + 1 samt 1 Pl. 4:o).
- Ekstrand, E. V.*, Novitier för Kalmar Läns Flora (i Bot. Not. 1866, sidd. 18—24).
- Tvenne *Rumex*-former (anf. st., sidd. 52—55).
- Falck, Alf.*, Om *Schedonorus serotinus* (Beneken), en för Svenska Floran ny art (i Bot. Not. 1866, sidd. 48—49).
- *Potamogeton gracilis* Fr. (anf. st., sid. 88).

- Fries, E.*, Jemförelse mellan inhemska växternas namn i Skandinaviska och Engelska folkspråken (i Nordisk Universitets-Tidskrift. Tionde årgångens fjärde häfte. Upsala 1866. Sidd. 1—16).
Ann. Äfven separat-aftryck (1865).
- *Symbolae ad synonymiam Hieraciorum* (i Kongl. Vet.-Ak. Öfvers. 1866, sidd. 157—161).
- Om vissa växtarters förändringar, beroende af olika gröningsstid (i Bot. Not. 1866, sidd. 89—98).
- [—] Sveriges ätliga och giftiga svampar [tecknade efter naturen under ledning af E. Fries utgifna af Kongl. Wetenskaps-Akademien]. 9. [Stockholm, P. A. Norstedt & Söner]. Sidd. 41—44 fol. + pl. LXXIV—LXXXIII.
- [—] " " " " 10 (slut). Sidd. 45—53 och 2 sidd. register fol. + pl. LXXXIV—XCIII.
- Fries, Th. M.*, Botaniska Notiser för år 1866 — — —. Upsala Kongl. Akad. Boktryckeriet. — Tit., 2 och 188 sidd. 8:o.
Ann. Större uppsatser i denna tidskrift af utgifvaren: "Christian Stenhammar, ett biographiskt utkast" (sidd. 1—6); "Nya Skandinaviska Laf-arter" (sidd. 14—18, 56—60, 150—152 [forts. från föreg. årg.; afhandl. ej afslutad]); "Några nyare iakttagelser rörande egendomligheter vid växters befruktning" (sidd. 24—32).
- Hartman, C. J.*, Svensk och Norsk Excursions-Flora. — Pharerogamer och Ormbunkar. — Fjerde Upplagan med rättelser och tillägg af *Carl Hartman*. — Stockholm. — Iwar Hæggströms boktryckeri. XV och 199 sidd. 8:o.
- Hartman, Carl*, Landskapet Nerikes Flora. — För nybörjare utgifven af C. H. — — Örebro, N. M. Lindh. — XVI och 260 sidd. 8:o.
 — Anmärkningar till Joh. Ångströms senaste uppsats om Sveriges Botrychia (i Bot. Not. 1866, sidd. 163—170).
- Hellbom, P. J.*, Kort redogörelse för de lichenologiska undersökningarne i Nerike under år 1866 (i Kongl. Vet.-Ak. Öfvers. 1866 sidd. 199—209).
- Krok, Th. O. B. N.*, Svensk botanisk literatur 1865 (i Bot. Not. 1866, sidd. 60—64 + 79 not**). — Äfven särskildt aftryck: Upsala, Kongl. Akademiska Boktryckeriet. — 6 sidd. 8:o.
- Leffler, J. A.*, Strödda bidrag till Sveriges Flora (i Bot. Not. 1866, sidd. 170—184).
- Lenmalm, C. E.*, Anteckningar i Botanik och Zoologi med hufvudsakligt afseende på tekniskt nyttiga växter och djur. Till Techniska Schemornas tjenst . . . Förra delen: Botaniken. — Stockholm. Iwar Hæggströms Boktryckeri. — Tit., Förord och 171 sidd. + 1. 8:o.
- Lönnroth, K. J.*, Ytterligare om den i Sjöstrands "Calmar Läns och Ölands Flora" omförmälda *Rumex "gentilis"* (i Bot. Not. 1866, sidd. 50—51).

- Lönnroth, K. J.*, Ännu några ord om publikationen af växtnamnet "Rumex gracilis" (anf. st., sidd. 186—187).
- Malmgren, A. J.*, Spår af en högnordisk Flora i sydöstra Finland (i Bot. Not. 1866, sidd. 11—13).
- Nordstedt, C. F. O.*, Några iakttagelser öfver Characeernas groning (i Acta Universitatis Lundensis. — Lunds Universitets Årsskrift För år 1865. Tom. II, 3; Afdelningen för Matematik och Naturvetenskap [Lund 1865—6]. Sidd. 1—12 + 1 Pl. 4:o).
- Om Pulsatilla vulgaris Mill.* glabra och Nitella glomerata (Desv.) (i Bot. Not. 1866, sidd. 76—79).
- Om Chara stelligera Bauer, en för Svenska Floran ny art (anf. st., sidd. 113—117).
- Om giftiga lefvermossor (anf. st., sidd. 117—118).
- Olsson, P.*, Om de svenska arterna af släktet Equisetum. Akad. Afh. — — — Upsala Edquist & Berglund. Tit. och 37 sidd. 8:o.
- S(cheutz), N. J.*, Johan Forsander † (i Bot. Not. 1866, sidd. 110—111). Tillägg sid. 128.
- Theorin, E. P. G.*, Iakttagelser rörande Öfverhudens Bihang hos växterna. — Akad. afhandl. — — — Upsala, Kongl. Akad. Boktryckeriet. — Tit. och 34 sidd. + 3:ne Pl. 8:o.
- Wittrock, V. B.*, Försök till en monographi öfver algsläktet Monostroma. Med fyra taflo. — Akad. afhandl. — Stockholm, tryckt hos J. & A. Riis. 66 sid. + 1 Tabell. 8:o.
- Zetterstedt, J. E.*, Pyrenéernas mossvegetation i Luchons omgifningar (i Kongl. Svenska Wet.-Akad. handl. — Ny följd. — Femte bandet. Andra häftet. 1864.). 51 sidd. 4:o. — Äfven afdrag utan tryckningsort och årtal.
- En för Norge ny mossart, Grimmia anodon Br. eur. (i Bot. Not. 1866, sid. 128).
- En för Skandinavien ny mossart (anf. st., sidd. 149—50),
- Ångström, Joh.*, Några ord om Sveriges Botrychia, i anledning af 9:de upplagan af Skandinavisk Flora af C. J. Hartman (i Bot. Not. 1866, sidd. 33—40).
- Anmärkningar och tillägg till andra delen af Skandinavisk Flora af C. J. Hartman, 9 upplagan (anf. st. sidd. 100—107).

(Exsiccater.)

- Areschoug, J. E.*, Algae Scandinavicae exsiccatae quas adjectis Characeis — — —. Seriei novae Fasciculus sextus (spec. 251—300). — Upsalae typis excudit academiae typographus. — Tit. fol.
- Fristedt, R. F.*, Sveriges Pharmaceutiska Växter med pharmakologiska upplysningar. Femte Fascikeln. Upsala Edquist & Berglund. — 1 sid. fol.
-

B. I Utlandet tryckta uppsatser.

a. Original-uppsatser.

- Fries, Th. M.*, Beiträge zur Kenntniss der sog. Cephalodien bei den Flechten (i Flora 1866, sidd. 17—25).
Fr[ies], Th. [M.], Nekrolog [öfver Chr. Stenhammar] anf. st., sidd. 76—78.
Lindberg, S. O., *Sauteria seriata* Lindb. (i Hedwigia 5, sid. 33).

β. Öfversättningar.

- Almqvist, S.*, Die Scandinavischen Arten der Gattung *Biatorella* (Aus dem Schwedischen der "Botaniska Notiser utgifna af Th. M. Fries," 1866 pag. 65—69 übersetzt von A. v. Krempelhuber) i Flora 1866, sidd. 438—443.
Fries, Th. M., Neue Skandinavische Flechtenarten (i Flora 1866, sidd. 153—156, 282—285, 315—319, 452—456) [Forts. från föreg. årg.; jfr 1865 års literaturfört.]

Tillägg.

År 1865.

- Lindberg, S. O.*, Några växtmorfologiska iakttagelser (i Kongl. Wet.-Ak. Öfvers. 1865, sidd. 501—505 [tryckta 1866] + Tafl. XXXIV).
-

3. Norsk botanisk literatur 1866.

- Blytt, Ax.*, On the vegetation of the Sognefjord, Norway (i Report of the international horticultural exhibition and botanical congress. London 1866 p. 177—182).
Collett, Rob., Zoologisk-botaniske Observationer fra Hvaløerne. 83 Pag. 8:o (i Nyt Mag. f. Naturvidensk. og Separataftryk).
-

Strödda Underrättelser.

Slutord i *Rumex*-frågan.

Akad. Adjunkten F. W. C. Areschoug har i N:o 7, 1866, ånyo yttrat sig rörande *Rumex gracilis* och *Areschougii*. Då detta uttalande är af den art, att det ej rubbat, utan snarare bekräftat min förut uttalade åsigt i detta ämne,

anhåller jag om plats för följande genmäle. Vi följa den angifna ordningen och börja med *R. gracilis*.

Sedan herr A. medgifvit, att beskrifningen i Kochs Synopsis på *R. pratensis* (*dentibus lac. acuminatis subulatis-que*) ej öfverensstämmer med beskrifningen på Wallroths *R. cristatus* (*dentibus brevibus rigidis*) — "uttrycket "*subulatis*" är ej synnerligen lyckligt valdt", säger herr A. — och att mitt tvifvel om *R. pratensis*' Koch Syn. identitet med *R. cristatus* var berättigadt (se N:o 7, 1866), vädjar han i stället till beskrifningen öfver *R. pratensis* Mert. & Koch i Deutschlands Flora, hvarmed han vill styrka riktigheten af sin uppgift, att *R. pratensis* M. & K. vore synonym med *R. cristatus* Wallr. Herr A. säger neml. att "man lätt*) kan öfvertyga*) sig om, att M. & K. vid beskrifningen af *R. pratensis* haft *R. cristatus* Wallr. för ögonen." — I N:o 1, 1866, säger deremot herr A., att "man af beskrifningen på *R. pratensis* M. & K. kan vara frestad antaga, att dessa författarne företrädesvis*) haft *R. conspersus* Hn eller *platyphyllus* mihi för ögonen." — Huru skall man kunna förena dessa stridiga omdömen? Om emellertid herr A., sedan han skref i N:o 1, ändrat sitt antagande (hvilket väl kan vara möjligt, ehuru han ej i N:o 7 angifvit detta), torde det vara mindre lämpligt, att han såsom bindande bevis emot mig andrager ett argument, om hvars verkliga betydelse han sjelf kort förut hyst ett så starkt och, som jag tror, välberättigadt tvifvel, och detta, utan att på samma gång angifva skäl för sin ändrade öfvertygelse?

Då nu den för *R. pratensis* i Kochs Synopsis lemnade och här ofvan citerade karakter alldeles icke slår in med motsvarande karakter hos *R. cristatus*, hvilket ock af herr A. intygats; och då derjemte beskrifningen på *R. pratensis* M. & K. enligt herr A:s eget omdöme i N:o 1, 1866, företrädesvis torde afse *R. conspersus* Hn eller *R. platyphyllus* F. W. C. Aresch. — måtte det då icke vore skäl att,

*) Kursiveradt af E. V. E.

såsom jag förut i N:o 4, 1866, antydt, lemna den *tvifvelaktiga* synonymen *R. pratensis* Koch (eller M. & K.) derhän och i stället låta oss nöja med benämningen *R. cristatus* Wallr., hvilkens beskrifning (af herr A. meddelad i utdrag i N:o 1, 1866) i klarhet ej lemnar något öfrigt att önska!

Vi öfvergå nu till den *Rumex*-form ("*R. Areschougii*"), som af mig i N:o 4, 1866, blifvit på derstädes angifna skäl hänförd till *R. conspersus* Hn, F. W. C. Aresch. — Sedan herr A. i N:o 1 samma år påstått, att hans förut hysta förmodan, att denna form vore identisk med *R. propinquus* J. E. Aresch., vunnit bekräftelse genom undersökning af ett i Ups. Stud. Corps' herb. befintligt exemplar, säger han i N:o 7, att "han ej bestämdt vill förneka formens identitet med *R. conspersus* Hn, emedan *R. propinquus* och *R. conspersus* i torkadt tillstånd äro ganska svåra att åtskilja." Om detta är förhållandet — hvilket vi dock tillåta oss betvifla — så borde ju herr A. *mindre* bestämt sitt omdöme efter ett "torkadt ex.", men *mera* fästade afseende vid den efter lefvande ex. lemnade beskrifningen i Sjöstrands Flora 1863 eller i Bot. Not. N:o 4, 1866; men då herr A. ej synes ha gjort detta, taga vi oss friheten att hänvisa honom till *den*, och hoppas vi, att hans återstående tvekan då skall försvinna.

Lektor K. J. Lönnroth har i N:o 10, 1866, meddelat några nya anmärkningar "rörande publikationen af växtnamnet *R. gentilis*" (och dess synonym *R. gracilis*).

Ehuru jag väl vet, att tvisteämnet är af alltför obetydlig natur för att kunna intressera Bot. Not:s läsare, och jag således helst skulle velat afstå från att besvara nämnde anmärkningar, *nödgas* jag likväl att anhålla om plats för några motanmärkningar i samma tidskrift, som upptagit herr L:s anmärkningar emot mig. — Jag kommer här att blott sysselsätta mig med herr L:s uppgifter i fråga om synonymen "*R. gracilis*," emedan jag ej i N:o 4 bestridt behörigheten af herr L:s reklamation mot publicerandet af växtnamnet

“*R. gentilis*.” (Jemf. noten i N:o 4, 1866 och herr L:s artikel i N:o 10 samma år).

Härvid vill jag blott inskränka mig till att påpeka, att jag redan mot slutet af 1863 eller i början af 1864, på grund af det i Bot. Not. 1863, N:o 6, förekommande referat af Sjöstrands Flora, till tidskriftens då varande utgifvare, Prof. N. J. Andersson, afsände en uppsats, hvaruti särskildt de felaktigheter, som under tryckningen af nämnde flora uppstått i fråga om synonymerna till “*R. gentilis*,” blefvo anmärkta och rättade*). Tidskriften utkom emellertid, såsom bekant, ej under 1864;

att Lektor Lönnroth, som för 3 à fyra år sedan af mig blifvit underrättad om dessa fels tillkomst (hvilket herr L. ej i N:o 10 velat bestrida), senast i god tid före tryckningen af herr L:s uppsats i N:o 4, 1866, blef af mig skriftligen ombedd, att han (herr L.) måtte åt mig öfverlåta korrigeringen af berörde tryckfel, — en begäran, som dock af herr L. blef lemnad utan afseende;

att Prof. Lange, tvärt emot herr L:s påstående, på omkring 20 ställen i första uppl. af sin “Haandbog i den danske Flora“ begagnat ett utropstecken vid ett *växtnamn* för att utmärka sig sjelf såsom *namngifvaren* (se t. ex. sidd. 309, 462 och 626 l. c.), och att således Lange ej blott vid växtställen begagnat detta tecken (!) för att antyda sitt namn; samt

att jag, på grund af Langes auktoritet och då herr Sjöstrand (enl. hvad förordet i hans flora angifver) åt mig uppdragit redigerandet af *Rumex*-släktets beskrifning, ansåg mig kunna utan fara för misstyding genom ett (!) antyda, att jag åt växten i fråga gifvit namnet “*R. gracilis*.”

Kalmar i April 1867.

E. V. EKSTRAND.

*) Det korrumperade stället har följande utseende: “*R. gentilis* Lönur. (*L. gracilis* in litt.) (*Oscylapathum*)“; i manuscriptet stod: “. . . (*R. gracilis* in litt.!) (*Oxylapathum*).“

Hillersjö Trädgårds-Bolag

får härmed tillkännagiva, att Bolaget läut från trycket utgifva en *Special-priskurant*, som vid requisition kostnadsfritt tillsändes samt dessutom finnes att tillgå i alla rikets boklädor.

Denna vår nyaste priskurant, upptagande omkring *sjutiofem särskildt rubricerade afdelningar*, innehåller, förutom diverse plancher, specifika förteckningar öfver rikhaltiga sortimenter af allehanda slags *fruktträd, bärbuskar, jordgubbar, smultron* samt *köksträdgårdsväxter; träd och buskar* passande till *stängsel- och prydnads-häckar; prydnads-träd och buskar; alleé-, ornamentals-, häng- och skogs-träd; kläng- eller slinger-växter; törnosor, perenna blomväxter och florblommor* m. m.

För att göra det möjligt att odla finare och nyare prydnadsväxter, synnerligast för dem, som ej hafva kunniga trädgårdsmästare, hafva vi i denna priskurant meddelat kulturbeskrifningar öfver åtskilliga växtslag.

Obs.: Af träd, buskar samt andra prydnadsväxter, som passa för nordliga och sydliga Norrland, finnes ett ganska rikhaltigt lager.

Försäkrande, att vårt ifrigaste bemödande skall vara att fortfarande gå våra ärade kunders önskningsar tillmötes, rekommendera vi våra artiklar till instundande planteringar.

Hillersjö Trädgårds-Bolag,

Postadress: *Stockholm.*

— Såsom bekant, visa bladen hos *Desmodium gyrans* och ett par andra leguminosor vid viss temperatur en permanent rörelse. Likartade rörelse-yttringar hafva nu af *Lecoq* blifvit iaktagna hos bladen af *Colocasia esculenta*, i det han den 13 Jan. 1867 för första gången observerade en sakta rörelse hos alla dess blad. Denna rörelse fortfor ofta oafbrutet både dag och natt; ej sällan visade den sig blott från kl. 9 till middagen, ja understundom uteblef den hela dagar och veckor. Lifligast voro rörelserna den 20 Jan. och d. 2 Mars, då man kunde räkna ända till 100—120 i minuten.

— Under det att i andra länder uppgifter ganska flitigt blifvit samlade angående träd, som genom sin storlek och ålder utmärka sig framför sina samslägtingar, har hos oss högst obetydligt i detta afseende blifvit antecknad. Då emellertid vårt land ingalunda är vanlottadt i anseende till i detta hänseende utmärkta träd, så taga vi oss friheten att uppmana en-hvar, som dertill är i tillfälle, att meddela Red. af denna tidskrift nog-granna uppgifter i detta afseende.

UPSALA,
W. SCHULTZ, 1867.